

Sprawa C-721/21

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

26 listopada 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

High Court (Irlandia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

4 października 2021 r.

Strona skarżąca:

Eco Advocacy CLG

Druga strona postępowania:

An Bord Pleanála

Adresat powiadomienia wystosowanego przez właściwy organ:

Keegan Land Holdings

Amici curiae:

An Taisce – The National Trust for Ireland

ClientEarth AISBL

[...]

[Krajowy numer referencyjny]

[...] [Nazwisko przewodniczącego sądu orzekającego]

[...] [Nazwy stron wskazanych powyżej, w tym odesłanie do postanowienia dopuszczającego do udziału w postępowaniu dwóch amici curiae]

[...]

[...] [Etapy procedury poprzedzające wydanie przez sąd odsyłający postanowienia odsyłającego]

[...] [Tożsamość sekretarza High Court]

[...] [Wykaz złożonych pod przysięgą zeznań świadków włączonych do materiału dowodowego]

[...] [Nazwiska pełnomocników stron]

HIGH COURT

KONTROLA SĄDOWA

[...] [Krajowy numer referencyjny]

W PRZEDMIOCIE ART. 50

**PLANNING AND DEVELOPMENT ACT 2000 (USTAWY
O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM Z 2000
R.), Z PÓŹNIEJSZYMI ZMIANAMI**

POMIĘDZY

ECO ADVOCACY CLG

STRONĄ SKARŻĄCĄ

A

AN BORD PLEANÁLA

DRUGĄ STRONĄ POSTĘPOWANIA

ORAZ

KEEGAN LAND HOLDINGS LIMITED

**ADRESAT POWIADOMIENIA WYSTOSOWANEGO PRZEZ
WŁAŚCIWY ORGAN**

I NA MOCY POSTANOWIENIA

AN TAISCE – THE NATIONAL TRUST FOR IRELAND

ORAZ

CLIENTEARTH AISBL

AMICI CURIAE

Nr 2

WYROK [...] [przewodniczącego składu orzekającego] **wydany w dniu 4 października 2021 r. (poniedziałek)**

Przedmiot sporu

- 1 Sprawa dotyczy zakwestionowania na drodze kontroli sądowej ważności udzielonego przez drugą stronę postępowania, An Bo[...]rd Pleanála (zwaną dalej „An Bord Pleanála”), deweloperowi, będącemu adresatem powiadomienia wystosowanego przez właściwy organ (zwanemu dalej „deweloperem”), pozwolenia na budowę w odniesieniu do inwestycji mieszkaniowej w Trim w hrabstwie Meath. Projekt zakłada budowę 320 mieszkań w Charterschool Land, Manorlands, w pobliżu specjalnego obszaru ochrony (SOO) oraz obszaru specjalnej ochrony (OSO) rzeki Boyne i rzeki Blackwater.

Stan faktyczny

- 2 W przeszłości wielokrotnie odmawiano wydania pozwolenia na prowadzenie budowy na tym terenie. W 2008 r. pozwolenia odmówiono ze względu na brak zrównoważonego systemu odwadniania (SUDS).
- 3 W 2009 r. odmówiono wydania pozwolenia ze względu na niskiej jakości projekt w kontekście faktu, iż teren ten jest ważnym obszarem w [...] Trim, zabytkowym mieście położonym blisko strefy o potencjale archeologicznym i objętym nadzorem kuratora zabytków.
- 4 Po raz kolejny pozwolenia na proponowaną inwestycję odmówiono w 2011 r. z powodu wad projektowych oraz stwierdzenia, iż budynki mieszkalne byłyby niskiej jakości.
- 5 Pierwotnie zakładano, że tereny te będą przeznaczone do celów komercyjnych lub przemysłowych [...], jednak następnie zmieniono ich przeznaczenie na cele mieszkalne.
- 6 Spotkanie w sprawie warunków zabudowy z udziałem dewelopera oraz lokalnego organu, Meath County Council (zwanego dalej „radą hrabstwa”), odbyło się w dniu 3 września 2019 r.
- 7 Pierwsze sprawozdanie ze wstępnej oceny dokonywanej w celu ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie odpowiedniej oceny, przygotowano w listopadzie 2019 r.
- 8 W dniu 20 grudnia 2019 r. deweloper złożył wniosek o opinię w sprawie warunków zabudowy pod kątem możliwości uznania inwestycji za strategiczną inwestycję mieszkaniową.

- 9 W dniu 13 lutego 2020 r. deweloper odbył spotkanie w sprawie warunków zabudowy z An Bord Pleanála, natomiast w dniu 2 marca 2020 r. An Bord Pleanála podjęła decyzję, iż wniosek wymaga dalszego rozważenia lub zmiany.
- 10 W dniu 7 kwietnia 2020 r. National Parks and Wildlife Service (urząd ds. parków narodowych oraz dzikiej fauny i flory) przyjął cele ochrony dla SOO rzeki Boyne i rzeki Blackwater.
- 11 Drugie sprawozdanie ze wstępnej oceny dokonywanej w celu ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie odpowiedniej oceny, przygotowano w czerwcu 2020 r.
- 12 Formalny wniosek o pozwolenie na budowę w niniejszej sprawie złożono w dniu 8 lipca 2020 r.
- 13 Z projektu wynikało, że w fazie operacyjnej budowy spływ powierzchniowy będzie gromadzony pod ziemią w zbiornikach retencyjnych. Te z kolei będą funkcjonować w połączeniu z odpowiednimi urządzeniami sterującymi przepływem, zamocowanymi na wylocie każdego zbiornika retencyjnego. Separator obojętny klasy 1 zostanie zainstalowany na rurze wlotowej we wszystkich zbiornikach w celu oczyszczania wód powierzchniowych i usuwania wszelkich potencjalnych zanieczyszczeń przed wpłynięciem do zbiornika, a więc i przed zrzutem. Woda będzie zrzucana około 100 m na południe od inwestycji, do strumienia będącego dopływem rzeki Boyne.
- 14 Sama rzeka Boyne znajduje się około 640 metrów na północ od inwestycji. Stanowi ona część OSO rzeki Boyne i rzeki Blackwater (numer referencyjny 004232), o którego kwalifikacji do ochrony zdecydowało występowanie zimorodka (*Alcedo atthis*) [A229].
- 15 SOO rzeki Boyne i rzeki Blackwater (numer referencyjny 002299) znajduje się około 700 m na północ od terenu budowy. Kwalifikację obszaru do ochrony uzasadniało występowanie: torfowisk alkalicznych [7230], lasów aluwialnych z *Alnus glutinosa* i *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) [91E0], minoga rzecznej (rzeka Lamprey) [1099], łososia atlantyckiego [1106] i wydry europejskiej [1355].
- 16 Sprawozdanie ze wstępnej oceny dokonywanej w celu ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko (zwanej dalej „OOS”) sporządzono w lipcu 2020 r., podobnie jak ocenę skutków środowiskowych, w której uwzględniono szereg propozycji środków łagodzących ryzyko. Przedstawiono również sprawozdanie ze wstępnej oceny dla celów dyrektywy siedliskowej, w którym stwierdzono, że inwestycja nie oddziaływałaby na obszary Natura 2000.
- 17 Strona skarżąca i inne organy przedstawiły stanowiska w sprawie wniosku o pozwolenie na budowę.

- 18 W dniu 11 sierpnia 2020 r. przedstawiono stanowisko w imieniu An Taisce (National Trust for Ireland, ustawowego organu konsultacyjnego ds. planowania przestrzennego i pierwszego amicus curiae z mocy postanowienia sądu), w którym zauważono potencjalne oddziaływanie na europejskie obszary chronione.
- 19 W dniu 31 sierpnia 2020 r. przewodniczący rady hrabstwa złożył sprawozdanie na temat wniosku.
- 20 [...] Co się tyczy rady hrabstwa, jej specjalistka ds. dziedzictwa sporządziła notatkę z dnia 30 sierpnia 2020 r. zatytułowaną „Uwagi do preselekcji rozstrzygającej o konieczności przeprowadzenia odpowiedniej oceny oraz oceny skutków środowiskowych inwestycji mieszkaniowej Charterschool Land, Manorlands, Trim, hrabstwo Meath”.
- 21 [...] W głównych punktach zauważono, co następuje [...]:
- a) siedliska na terenie budowy nie są wykorzystywane przez gatunki uzasadniające utworzenie powiązanego europejskiego obszaru chronionego;
 - b) nie przeprowadzono oceny skali oraz łącznego oddziaływania usunięcia żywopłotów;
 - c) okres badania nietoperzy przypadał w późnej części sezonu aktywności nietoperzy i nie dostarcza informacji na temat wykorzystania terenu przez nietoperze wiosną, kiedy wykorzystywane są miejsca lęgowe;
 - d) populacja nietoperzy zdominowana była przez karlika malutkiego, a w dalszej kolejności przez karlika sopranowego, z ograniczoną liczbą innych gatunków, w tym borowca leśnego i gatunkównocków;
 - e) zgrupowanie nietoperzy było elementem o większym znaczeniu lokalnym;
 - f) w ocenie skutków środowiskowych uwzględniono szereg środków łagodzących (pkt 6.1);
 - g) opisane środki łagodzące należy wdrożyć pod nadzorem odpowiednio wykwalifikowanego ekologa i specjalisty ds. nietoperzy;
 - h) nie należy usuwać krzewów i drzew w okresie lęgowym; oraz
 - i) środki zapobiegawcze powinny być podane w planie zarządzania środowiskiem na terenie budowy, aby zapobiec wprowadzeniu na dany teren inwazyjnych gatunków obcych. Środki te powinny być zgodne z dokumentem krajowego organu ds. dróg (The Management of Noxious Weeds and Non-Native Invasive Plant Species on National Roads, 2010) oraz uwzględniać wytyczne dotyczące najlepszych praktyk w zakresie zarządzania opracowane przez Invasive Species Ireland [...].

- 22 W odniesieniu do oczyszczania wody autorka sprawozdania [będąca specjalistką rady hrabstwa ds. dziedzictwa] odnotowała fakt wyprowadzania wody ze zbiornika retencyjnego na terenie budowy do strumienia położonego 100 metrów na południe od tego terenu, który to strumień jest dopływem rzeki Boyne. Następnie zauważyła: „w odniesieniu do odpowiedniej oceny An Bord Pleanála powinna upewnić się co do wydajności strategii SUDS i zarządzania wodami powierzchniowymi na tym terenie budowy w celu zapewnienia, aby nie dochodziło do powstania znaczących skutków (bezpośrednich lub pośrednich) dla gatunków uzasadniających utworzenie obszarów Natura 2000 (obszarów europejskich), czy to osobno, czy w powiązaniu z innymi planami lub przedsięwzięciami”.
- 23 Sprawozdanie przewodniczącego [rady hrabstwa] z dnia 31 sierpnia 2020 r. [...] wydano na podstawie art. 8 ust. 5 lit. a) Planning and Development (Housing) and Residential Tenancies Act 2016 [ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (mieszkalnictwie) i lokalach mieszkalnych z 2016 r.]. W pkt 7.13 sprawozdania [...] przywołano dokładnie obawy specjalistki ds. dziedzictwa.
- 24 Jeżeli chodzi o stanowisko An Taisce, [...] z dnia 11 sierpnia 2020 r., opracowane przez p. [...] D[...], specjalistkę ds. planowania i polityki środowiskowej, zauważono w nim, co następuje [...]
- 25 [...]: „Strumień biegnie około 100 [metrów] od granicy terenu budowy i wpływa do rzeki Boyne. Rzeka Boyne jest nie tylko obszarem oznaczonym jako SOO i OSO [...], lecz także źródłem wody pitnej dla miejscowości Trim. An Taisce obawia się, że jakość wody w tym strumieniu może ulec pogorszeniu w wyniku proponowanych robót, jako że zgodnie z planami kanalizacja burzowa ma odprowadzać do strumienia wody powierzchniowe, które będą częściowo filtrowane w zbiornikach retencyjnych. Pragniemy zauważyć, że strumień ten może być tarliskiem pstrąga i że potencjalne pogorszenie stanu ekologicznego strumienia nie zostało należycie uwzględnione w ocenie skutków środowiskowych”. Należy również zaznaczyć w szczególności, że wydaje się, iż uwaga An Taisce w kwestii tego, że woda ma być filtrowana jedynie „częściowo” nie została uwzględniona na dalszym etapie.
- 26 W dniu 6 października 2020 r. inspektor An Bord Pleanála przedstawiła sprawozdanie, w którym zaleciła udzielenie pozwolenia i stwierdziła na podstawie wstępnej oceny dokonanej w celu ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko i odpowiedniej oceny, że nie zachodzi konieczność przeprowadzenia pełnej oceny.
- 27 Szablon użyty przez inspektor w załączniku A do jej sprawozdania z preselekcji do celów OOS ma format, który różni się w istotnych aspektach od załącznika III dyrektywy w sprawie OOS. An Bord Pleanála zasugerowała (raczej w ostatniej chwili [...]), że tytuły punktów załącznika III można odnaleźć w sprawozdaniu po uważnej jego lekturze, ale nie przyjmując tego argumentu. Powiązanie między załącznikiem III a sprawozdaniem inspektor jest zdecydowanie zbyt niejasne.

- 28 Co się natomiast tyczy sposobu ustosunkowania się przez inspektora do stanowisk An Taisce i rady hrabstwa, pkt 12 jej sprawozdania dotyczy odpowiedniej oceny. W pkt 12.1 znajduje się wzmianka o stanowisku w kwestii wstępnej oceny. W pkt 12.2 opisano inwestycję, a w pkt 12.3 zwrócono uwagę na bliskość obszarów europejskich i gatunków uzasadniających wyznaczenie tych obszarów. W pkt 12.4 i 12.5 opisano cele ochrony obszarów europejskich. W pkt 12.6 wspomniano o obecności zimorodka wzdłuż rzek Boyne i Blackwater oraz wyjaśniono, że na terenie budowy nie ma siedlisk powiązanych z tym gatunkiem. Stwierdzono, że planowane oczyszczanie wód powierzchniowych uwzględnia skalę i charakter proponowanej inwestycji oraz że droga ma być wybudowana [i] użytkowana „zgodnie ze standardowymi warunkami środowiskowymi przewidzianymi dla inwestycji mieszkaniowej”. Stwierdzono, że nie będzie ona miała znaczącego wpływu na jakość wód, a przez to na gatunki, ze względu na które utworzono SOO i OSO.
- 29 Odniesienie do stanowiska An Taisce można zauważyć w następującej uwadze inspektora: „[p]strąg nie jest wymieniony jako gatunek, ze względu na który utworzono SOO rzeki Boyne i rzeki Blackwater. Nie sądzę, aby istniała możliwość oddziaływania na rzekę Boyne poprzez jakiegokolwiek połączenia hydrologiczne przez cieki powierzchniowe, gruntowe i ściekowe, a zatem nie występuje potencjalny znaczący negatywny wpływ proponowanej inwestycji na gatunki, których obecność uzasadniała utworzenie SOO rzeki Boyne i rzeki Blackwater”.
- 30 Wniosek dotyczący braku oddziaływania powtórzono w pkt 12.7 w związku z obydwojoma obszarami europejskimi, a w pkt 12.8 stwierdzono, że w wyniku wstępnej oceny nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia odpowiedniej oceny.
- 31 W sprawozdaniu [inspektor] zaproponowano szereg warunków, przykładowo [...] warunek 14 przewidujący wymóg, by system SUDS był uzgodniony z radą hrabstwa; być może można dostrzec pewien związek między niektórymi warunkami a niektórymi z podniesionych kwestii, ale ani An Bord Pleanála, ani inspektor nie ustosunkowują się do tych zagadnień wprost ani w sposób szczegółowy. Nawet wymóg uzgodnienia z radą hrabstwa kwestii systemu SUDS nie stanowi konkretnej odpowiedzi na uwagę rady hrabstwa, z której wynika, że An Bord Pleanála (a więc właściwy organ udzielający pozwoleń na budowę) powinna upewnić się co do adekwatności systemu.
- 32 Nie odniesiono się indywidualnie do przedstawionych stanowisk, co nasuwa pytanie, czy właściwy organ musi przedstawić wyraźne i szczegółowe uzasadnienie pozwalające rozwiązać wszelkie racjonalne wątpliwości o charakterze naukowym dotyczące wpływu planowanych robót budowlanych na dane obszary europejskie, jak również wprost i indywidualnie eliminujące każdą z wątpliwości podniesionych w tym względzie w procesie udziału społeczeństwa.

- 33 W dniu 22 października 2020 r. An Bord Pleanála wydała polecenie udzielenia pozwolenia zasadniczo zgodnie z zaleceniem inspektor, a w dniu 27 października 2020 r. doszło do oficjalnego wydania pozwolenia na mocy decyzji An Bord Pleanála wydanej w ramach procedury strategicznych inwestycji mieszkaniowych.
- 34 An Bord Pleanála nie sprecyzowała, które dokładnie dokumenty [...] [zawierały] tok rozumowania na potrzeby oceny oddziaływania na środowisko i odpowiedniej oceny. Można odnieść wrażenie, że intencją było, aby za uzasadnienie uznać zawarty w sprawozdaniu inspektor załącznik A do tego dokumentu oraz sprawozdania dewelopera w zakresie przywoływanym przez inspektor, co miało prawdopodobnie stanowić formę przyjęcia tych materiałów.
- 35 [...] w ramach niniejszego postępowania żądaniem głównym odwołania [jest] przeprowadzenie kontroli sądowej decyzji z dnia 27 października 2020 r.
- 36 [...] [Etapy postępowania przed sądem odsyłającym]
- 37 [...] Odroczyłem wydanie orzeczenia, a w sprawie Eco Advocacy CLG v. An Bord Pleanála (nr 1) [2021] IEHC 265 (nieopublikowane, High Court, 27 maja 2021 r.) odrzuciłem pewne zastrzeżenia wstępne dotyczące odwołania, a następnie oddaliłem odwołanie w zakresie, w jakim oparto je na prawie krajowym [...] [i] pewnych kwestiach z zakresu prawa Unii. W odniesieniu do pozostałych kwestii z zakresu prawa Unii Wydałem postanowienie [...] o skierowaniu pytań prejudycjalnych do TSUE na podstawie art. 267 TFUE.
- 38 [...] An Taisce i ClientEarth [...] [dołączyły do postępowania] w charakterze amici curiae w dniu 27 lipca 2021 r. [...] [Uwagi sędziego na temat przedstawionych stanowisk]

Istotne dokumenty prawne

- 39 Wykaz istotnych dokumentów zakresu prawa Unii, prawa międzynarodowego i prawa krajowego zamieszczono w załączniku do wyroku wraz z hiperłączkami.

Istotne zarzuty odwołania

- 40 [...] pozostałe zarzuty odwołania [...] można podsumować następująco:
- a) An Bord Pleanála i inspektor nie uwzględnili należycie kwestii wymagających uwzględnienia zgodnie z dyrektywą w sprawie oceny oddziaływania na środowisko;
 - b) nie istnieje [OMISSIS] wyraźna informacja o tym, które dokładnie dokumenty przedstawiają tok rozumowania właściwego organu;
 - c) An Bord Pleanála nie ustosunkowała się wprost do wszystkich konkretnych punktów i podpunktów załącznika III do dyrektywy w sprawie oceny oddziaływania na środowisko;

- d) An Bord Pleanála w sposób niewłaściwy i niezgodny z dyrektywą siedliskową uwzględniła środki łagodzące na etapie wstępnej oceny; oraz
- e) An Bord Pleanála nie wyeliminowała wszystkich wątpliwości o charakterze naukowym dotyczących wpływu na integralność obszarów europejskich poprzez nierozpatrzenie stanowisk i kwestii podniesionych w pismach An Taisce oraz rady hrabstwa.

Podniesione kwestie z zakresu prawa Unii

- 41 [...] [O]dnoszę wrażenie, że sześć pytań [...] dotyczących wykładni prawa Unii, niezbędnych do wydania rozstrzygnięcia, wynika z zarzutów merytorycznych wskazanych powyżej i uważam za stosowne, by [...] skierować do Trybunału Sprawiedliwości wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 267 TFUE.
- 42 Deweloper oraz państwo nie przedstawiły konkretnych uwag w odpowiedzi na proponowane pytania, dlatego też w dalszej części przedstawię wyłącznie stanowiska pozostałych stron.

Pytanie pierwsze

- 43 Pytanie pierwsze brzmi:

Czy ogólna zasada pierwszeństwa prawa Unii lub współpracy w dobrej wierze skutkuje tym, że – czy to ogólnie, czy w konkretnym kontekście prawa ochrony środowiska – jeżeli strona kwestionuje na drodze sądowej ważność środka administracyjnego, powołując się w sposób wyraźny lub dorozumiany na określony akt prawa Unii, ale bez wskazania, do naruszenia których przepisów tego aktu mogło dojść, bądź też bez powołania się na konkretną wykładnię, sąd krajowy, przed którym zawisła sprawa, musi lub może rozpatrzyć taką skargę, niezależnie od krajowej zasady proceduralnej, w myśl której w treści skargi należy wskazać konkretne naruszenia?

- 44 Strona skarżąca stoi na stanowisku, że na to pytanie należy po prostu udzielić odpowiedzi twierdzącej. W niniejszej sprawie strona skarżąca wniosła skargę w związku z ocenami dokonywanymi na podstawie dyrektywy w sprawie oceny oddziaływania na środowisko i dyrektywy siedliskowej. W szczególności strona skarżąca wniosła skargę w związku z nieudostępnieniem tych ocen. W skardze podniosła, że we wnioskach ze wstępnej oceny dokonanej w celu ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie OOS nie przedstawiono uzasadnienia, toku rozumowania ani rozpatrywanych kwestii. [...]. Podniesiono, że strona skarżąca nie może być pozbawiona swoich praw wynikających z art.11 dyrektywy w sprawie OOS jedynie za sprawą faktu, iż nie powołała się na art. 4 dyrektywy w sprawie OOS lub art.6 dyrektywy siedliskowej. Obowiązki te powstają wyłącznie na mocy tych przepisów.

- 45 An Bord Pleanála stoi na stanowisku, że z punktu widzenia prawa Unii sądy krajowe są *uprawnione* do podnoszenia kwestii z zakresu prawa Unii z własnej inicjatywy lub *z urzędu* w określonych okolicznościach, ale nie są do tego *zobowiązane*. Podejmując decyzję, czy skorzystać ze swobody uznania i podnieść kwestię *z urzędu*, sąd krajowy może uwzględnić krajowe przepisy proceduralne przewidujące wymóg, aby w treści skargi wskazano konkretne naruszenia, i może odmówić na tej podstawie rozpatrzenia kwestii spornej.
- 46 Wspólne stanowisko amici curiae jest takie, że sądy krajowe są *uprawnione* do podnoszenia kwestii z zakresu prawa Unii z własnej inicjatywy lub *z urzędu* w określonych okolicznościach, jak również są do tego *zobowiązane*, jeżeli przeciwne działanie mogłoby prowadzić do sytuacji, w której naruszenie prawa Unii nie spotkałoby się z żadną reakcją. Podejmując decyzję, czy podnieść taką kwestię *z urzędu*, sąd krajowy musi wziąć pod uwagę wszystkie treści wszystkich pism wymienionych między stronami. Do sądu krajowego należy również ochrona praw stron poprzez stosowanie krajowych przepisów proceduralnych w celu zapewnienia, na przykład, możliwości wysłuchania stron na okoliczność wszelkich kwestii podnoszonych *z urzędu*. Jeżeli krajowe prawo procesowe wymaga, aby sąd krajowy podniósł *z urzędu* kwestię dotyczącą prawa krajowego, musi to czynić również w odniesieniu do kwestii związanych z prawem Unii.
- 47 Proponowana przeze mnie odpowiedź na to pytanie jest twierdząca[:] Sąd krajowy, co do zasady, jest zobowiązany w świetle prawa Unii do stosowania prawa Unii, które zostało podniesione przez stronę, nawet jeżeli w treści skargi nie powołano się wprost na konkretny przepis lub konkretną wykładnię. Skuteczne wdrażanie prawa Unii wymaga od sądu krajowego przyjęcia szerokiego i ukierunkowanego na cel podejścia do środków zaskarżenia przewidzianych w prawie Unii. W przypadku gdy wnosi się o skuteczny środek zaskarżenia w związku z domniemanym naruszeniem prawa Unii, a strona skarżąca odwołuje się do konkretnych przepisów Unii, czy to w sposób wyraźny, czy dorozumiany, sąd krajowy powinien być zobowiązany do rozpoznania skargi, nawet jeżeli krajowe wymogi dotyczące treści skargi wymagałyby zwykle wskazania konkretnych przepisów prawa lub konkretnej wykładni, na której się oparto. Przyjęcie takiego podejścia przez sądy krajowe znacznie zwiększyłoby dostępność prawa Unii i skuteczność przewidzianych w nim środków zaskarżenia, wyeliminowałoby przeszkody techniczne w dostępie do przewidzianych w prawie Unii środków zaskarżenia, które mogłyby wynikać z krajowych przepisów proceduralnych, a także zapewniłoby uniknięcie pozostawienia naruszeń prawa Unii bez reakcji. Twierdząca odpowiedź na to pytanie znacznie zwiększyłaby w praktyce stopień osadzenia prawa Unii w porządku prawnym państw członkowskich.
- 48 Pytanie to postawiono z tego względu, że ewentualna odpowiedź twierdząca rozszerza możliwości podniesienia zarzutów przez stronę skarżącą w odniesieniu do zaskarżonego pozwolenia.

Pytanie drugie

49 Pytanie drugie brzmi:

Jeżeli odpowiedź na pytanie pierwsze jest twierdząca, czy art. 4 ust. 2, 3 i 4 lub 5 lub załącznik III do dyrektywy 2011/92 w sprawie OOS lub wspomniana dyrektywa w związku z zasadą pewności prawa i dobrej administracji wynikającą z art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej skutkują tym, że w sytuacji gdy właściwy organ postanawia nie poddawać proponowanej inwestycji procedurze oceny oddziaływania na środowisko, powinien przedstawić wyraźne, odrębne lub konkretne wyjaśnienie w odniesieniu do kwestii, które dokładnie dokumenty zawierają uzasadnienie podane przez właściwy organ?

50 Strona skarżąca stoi na stanowisku, że na to pytanie należy udzielić odpowiedzi twierdzącej. Ewentualnie uzasadnienie i tok rozumowania wraz z rozważanymi kwestiami muszą zostać w sposób jasny i wyraźny podane do publicznej wiadomości. Zaniechanie takiego działania prowadzi do niepewności i dezorientacji.

51 An Bord Pleanála stoi na stanowisku, że zarówno z punktu widzenia prawa krajowego, jak i prawa Unii, nie ma wymogu przedstawiania wyraźnego wyjaśnienia w odniesieniu do kwestii, które dokumenty przedstawiają tok rozumowania właściwego organu, o ile można to łatwo ustalić na podstawie całości dokumentacji. An Bord Pleanála powołuje się między innymi na orzeczenie TSUE wydane w sprawie Mellor (C-75/08).

52 Wspólne stanowisko amici curiae jest takie, że jeżeli właściwy organ rozstrzygnie, iż nie zachodzi konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, to zgodnie z art. 4 ust. 5 lit. b) dyrektywy w sprawie OOS wymagane jest wyraźne odrębne wskazanie głównych powodów, dla których nie wymaga się przeprowadzenia takiej oceny. W przypadku gdy wyraźne wyjaśnienie odnosi się do części innych dokumentów, odniesienia te powinny być wyraźnie przywoływane, pod warunkiem, że powody i odniesienia do części innych dokumentów, w których zawarto te powody, mogą być zawsze w sposób oczywisty zidentyfikowane przez przeciętnego członka społeczeństwa uczestniczącego w procedurze, który nie posiada szczególnej wiedzy specjalistycznej w dziedzinie prawa lub oceny oddziaływania na środowisko. Uzasadnienie musi być wystarczające, aby umożliwić członkowi społeczeństwa i sądowi krajowemu kontrolę zgodności z prawem decyzji bez dalszych wyjaśnień ze strony właściwego organu.

53 Proponowana przeze mnie odpowiedź na to pytanie jest twierdząca[:] każdemu rozstrzygnięciu dokonанemu w wyniku wstępnej oceny powinno towarzyszyć wyraźne, odrębne i konkretne uzasadnienie. Chociaż krajowe prawo materialne może dawać decydentom w kontekście czysto krajowym znaczną swobodę co do formy decyzji, brak przejrzystości toku rozumowania w kontekście unijnym znacznie osłabia cele udziału społeczeństwa i dobrej administracji, które odnoszą się do odpowiednich przepisów Unii. Minimalna treść wymagana do zapewnienia

przejrzystości polega na tym, że rozumowanie właściwego organu ma być przedstawione w sposób wyraźny, konkretny i odrębny poprzez odniesienie do ustalonych dokumentów przedstawiających taki tok rozumowania. Proces, w którym można domniemywać [–] bez wyraźnego wyjaśnienia [–], że właściwy organ przyjął dokument przygotowany przez dewelopera lub dokument przygotowany przez innego urzędnika, lub oba te dokumenty, w sytuacji gdy któryś z tych dokumentów w związku z tym w sposób dorozumiany przedstawia oficjalny tok rozumowania (zakładając nawet, że można go wyraźnie zidentyfikować), stwarza pole do sporów co do interpretacji, wprowadza niepewność oraz powoduje brak odpowiedniej przejrzystości i gwarancji proceduralnych. Stoi to na przeszkodzie skutecznemu stosowaniu prawa Unii, w szczególności w sytuacji, gdy strona skarżąca może dążyć do zastosowania środków zaskarżenia w odniesieniu do decyzji właściwego organu. Obowiązek podania takiego uzasadnienia nie jest w żaden sposób uciążliwy dla właściwego organu.

- 54 Powodem skierowania tego pytania jest fakt, że w decyzji, której dotyczy postępowanie, nie wskazano wyraźnie, które dokumenty przedstawiają rozumowanie właściwego organu w kwestii OOS. Jeśli istniałby dorozumiany obowiązek takiego działania wynikający z prawa Unii, to zarzut strony skarżącej w tym względzie zasługiwałby na uwzględnienie.

Pytanie trzecie

- 55 Pytanie trzecie brzmi:

Czy jeżeli odpowiedź na pytanie pierwsze jest twierdząca, to art. 4 ust. 2, 3 i 4 lub 5 lub załącznik III do dyrektywy 2011/92 w sprawie OOS lub wspomniana dyrektywa w związku z zasadą pewności prawa i dobrej administracji wynikającą z art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej skutkują tym, że w sytuacji gdy właściwy organ postanawia nie poddawać proponowanej inwestycji procedurze oceny oddziaływania na środowisko, istnieje obowiązek wyraźnego przedstawienia rozważań na temat wszystkich punktów i podpunktów załącznika III do dyrektywy w sprawie OOS, w zakresie, w jakim są one potencjalnie istotne dla danej inwestycji?

- 56 Strona skarżąca również w tym przypadku stoi na stanowisku, że na to pytanie należy udzielić odpowiedzi twierdzącej. Treść art. 4 ust. 5 lit. b) dyrektywy jest wyraźna. Stanowi on, co następuje: „w przypadkach, w których postanowiono, że ocena oddziaływania na środowisko nie jest konieczna, [rozstrzygnięcie] zawiera główne powody, dla których nie wymaga się przeprowadzenia takiej oceny, ze wskazaniem na odpowiednie kryteria podane w załączniku III, a w przypadkach, gdy proponuje to wykonawca, zawiera informacje o wszelkich cechach przedsięwzięcia lub środkach, jakie przewidziano w celu uniknięcia [ewentualnego znaczącego negatywnego wpływu na środowisko] lub zapobieżenia [...] [takiemu] wpływowi [...]”. Obowiązek ten jest jasny i jednoznaczny, a [w niniejszej sprawie] go nie dopełniono.

- 57 An Bord Pleanála stoi na stanowisku, że art. 4 ust. 3 dyrektywy w sprawie OOS stanowi, że w przypadku prowadzenia badania indywidualnego lub określania progów czy kryteriów należy *uwzględnić* odpowiednie kryteria selekcji określone w załączniku III. Nie oznacza to koniecznie, że wszystkie kryteria z załącznika III mają być wyraźnie wskazane lub wymienione w decyzji administracyjnej. Ustanowiony we wskazanym przepisie wymóg polega raczej na tym, by właściwy organ uwzględnił istotne kryteria, których ustalenie należy ocenić indywidualnie w zależności od danej inwestycji. W takim przypadku nie wymaga się stosowania określonego formularza ani dosłownego czy mechanicznego przytaczania poszczególnych kryteriów załącznika III.
- 58 Wspólne stanowisko amici curiae jest takie, że art. 4 ust. 3 dyrektywy w sprawie OOS stanowi, iż podczas przeprowadzania badania indywidualnego lub ustalania progów czy kryteriów uwzględnia się odpowiednie kryteria selekcji określone w załączniku III. Oznacza to wymóg, aby w ramach przedstawienia głównych powodów, o których mowa w art. 4 ust. 5 lit. b), wskazane zostały wszystkie odpowiednie kryteria selekcji określone w załączniku III i sposób ich uwzględnienia. Jeżeli opinia publiczna stwierdziła, że właściwy organ nie uznał pewnych kryteriów selekcji za istotne, to właściwy organ musi przedstawić powody, dla których nie uważa tych kryteriów selekcji za istotne, przy czym uzasadnienie takie musi być wystarczające, aby umożliwić członkom społeczeństwa i sądowi krajowemu kontrolę zgodności z prawem rozstrzygnięcia z preselekcji bez dalszych wyjaśnień ze strony właściwego organu.
- 59 Proponowana przeze mnie odpowiedź na to pytanie jest twierdząca. Przejrzystość, skuteczny udział społeczeństwa i zasada dobrej administracji wymagają odniesienia się wyraźnie do wszystkich istotnych punktów oceny oddziaływania na środowisko. Jeżeli właściwy organ uzna, że dany punkt nie jest istotny, ale uczestnik procesu udziału społeczeństwa twierdzi inaczej, wówczas właściwy organ powinien wyraźnie wyjaśnić, podając powody, dlaczego punkt ten nie jest istotny. Decyzja, która nie zawiera takiego wyraźnego odniesienia do punktów załącznika III, nie jest zgodna z zasadami dobrej administracji, tworzy przeszkodę dla znaczącego i dostępnego udziału społeczeństwa oraz szkodzi niezbędnej przejrzystości prawa Unii. Wymóg odniesienia się do każdego istotnego punktu oraz wymóg wskazania powodu, dla którego dany punkt postrzegany jako istotny nie jest istotny w opinii właściwego organu, jest bardzo lekkim obowiązkiem i w żaden sposób nie obciąża właściwego organu.
- 60 Pytanie to postawiono, ponieważ w sprawozdaniu inspektor, które zdaniem An Bord Pleanála może być w świetle prawa Unii odczytywane razem z decyzją, nie odniesiono się wyraźnie do każdego konkretnego punktu i podpunktu załącznika III do dyrektywy w sprawie OOS. Jeśli istniałby obowiązek takiego działania, to zarzut strony skarżącej w tym względzie zasługiwałby na uwzględnienie.

Pytanie czwarte

- 61 Pytanie czwarte brzmi:

Czy art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG należy interpretować w ten sposób, że w ramach stosowania zasady, w myśl której w celu rozstrzygnięcia, czy konieczne jest przeprowadzenie na kolejnym etapie postępowania odpowiedniej oceny skutków, jakie realizacja planu lub przedsięwzięcia wywrze dla danego terenu, na etapie wstępnej oceny nie uwzględnia się środków służących unikaniu lub ograniczaniu szkodliwych skutków planu lub przedsięwzięcia dla danego terenu, właściwy organ państwa członkowskiego jest uprawniony do uwzględnienia cech planu lub przedsięwzięcia zakładających usunięcie zanieczyszczeń, które to cechy mogą skutkować ograniczeniem potencjalnie szkodliwych skutków dla europejskiego obszaru chronionego jedynie na tej podstawie, że cechom tym nie zamierzano nadać charakteru środków łagodzących, nawet jeżeli wywierają one taki skutek, i że byłyby one uwzględnione w projekcie jako cechy standardowe, niezależnie od oddziaływania na dany europejski obszar chroniony?

- 62 Strona skarżąca [...] twierdzi, że na to pytanie należy udzielić odpowiedzi twierdzącej. Środki łagodzące albo prowadzą do ograniczenia ryzyka wystąpienia skutków, albo nie. Kwestią rozstrzygającą nie może być to, czy są one specjalnie zaplanowane ani czy ich celem jest łagodzenie konkretnego skutku na danym terenie. Środki te mają charakter ochronny albo nie i [...] będą skuteczne albo nie. W związku z tym nie można ich wykluczyć na tej podstawie, że nie są unikalne ani że nie zostały opracowane, zaplanowane lub zastosowane w niepowtarzalny sposób. Jak wskazano w stanowiskach, środki, których dotyczyła sprawa C-323/17 *People Over Wind/Coillte Teoranta*, były w dużej mierze standardowymi środkami SUDS, a mimo to zostały uznane przez Trybunał Sprawiedliwości za łagodzące.
- 63 An Bord Pleanála stoi na stanowisku, że właściwy organ państwa członkowskiego powinien być uprawniony do uwzględnienia związanych z usuwaniem zanieczyszczeń cech planu lub przedsięwzięcia, które mogą prowadzić do zmniejszenia szkodliwych skutków dla europejskiego obszaru chronionego na tej podstawie, iż cechy takie:
- a) nie są zamierzone jako środki łagodzące lub zmierzające w jakikolwiek sposób do uniknięcia szkodliwych skutków na europejskim obszarze chronionym, nawet jeżeli można uznać, że wywierają taki skutek dodatkowo; oraz
 - b) zostałyby włączone do projektu jako standardowe elementy niezależnie od bliskości lub wpływu na europejski obszar chroniony, tj. stanowią one tak zwane „najlepsze praktyki”, które są stosowane niezależnie od lokalizacji jako standardowe elementy projektu właściwe dla wszystkich takich przedsięwzięć.
- 64 Wspólne stanowisko amici curiae jest takie, że gdy właściwy organ państwa członkowskiego rozstrzyga, czy konieczne jest przeprowadzenie odpowiedniej

oceny skutków planu lub przedsięwzięcia w odniesieniu do danego terenu, uwzględnianie takich cech nie jest rzeczą stosowną. Zakres pojęcia „środków mających na celu uniknięcie lub ograniczenie szkodliwego wpływu proponowanego przedsięwzięcia na dany teren” (zdefiniowanego w sprawie C-323/17 People over Wind), należy zbadać obiektywnie raczej w oparciu o subiektywny zamiar i nie należy uzależniać znaczenia tego pojęcia od tego, czy środki zaplanowano konkretnie dla danego planu lub przedsięwzięcia[;] [...] nawet środki stanowiące „najlepsze praktyki” lub środki „standardowe”, które mają wpływ na uniknięcie lub ograniczenie skutków planu lub przedsięwzięcia na europejski obszar ochrony są środkami [...], które nie mogą być uwzględniane we wstępnej ocenie dokonywanej w celu ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie odpowiedniej oceny. TSUE konsekwentnie przyjmuje ostrożnościowe podejście do kwestii, czy plan lub przedsięwzięcie wywrze prawdopodobny znaczący wpływ, a zatem w odniesieniu do wstępnej oceny na tym etapie stosuje się próg ostrożności. Podobna ostrożność i obiektywizm powinny być stosowane na tym samym etapie w odniesieniu do kwestii, czym są „środki łagodzące”.

- 65 Proponowana przeze mnie odpowiedź na to pytanie jest twierdząca. Stwierdzenie, czy środki są „zamierzone” jako łagodzące czy też nie, ma zdecydowanie subiektywny charakter. Ochrona środowiska musi być wspierana kryteriami obiektywnymi, a jedynym takim kryterium w tym przypadku jest ustalenie, czy dane środki rzeczywiście łagodzą skutki dla środowiska, a nie czy mają one na celu uzyskanie takiego efektu. To, czy dane środki są środkami standardowymi czy też nie, również nie ma znaczenia dla odpowiedzi na zadane pytanie. Podejście przedstawione powyżej jest też zgodne z zasadą ostrożności.
- 66 Pytanie to postawiono, ponieważ właściwy organ w tym przypadku nie uznał systemu SUDS za środek łagodzący, gdyż nie taki był zamiar jego zastosowania, a ów system był standardową cechą tego typu inwestycji mieszkaniowych. Jeżeli dany środek stanowi środek łagodzący niezależnie od tych czynników, to wówczas podniesiony w tym zakresie argument strony skarżącej dotyczący niedozwolonego uwzględnienia środka na etapie wstępnej oceny dokonywanej w celu ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie odpowiedniej oceny, zasługiwałby na uwzględnienie.

Pytanie piąte

- 67 Pytanie piąte brzmi:

Czy art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG należy interpretować w ten sposób, że jeżeli właściwy organ państwa członkowskiego, niezależnie od wyrażonych na etapie wstępnej oceny przez organy eksperckie wątpliwości lub obaw, jest przekonany, że nie zachodzi konieczność przeprowadzenia odpowiedniej oceny, to organ ten musi wprost i w sposób szczegółowy przedstawić uzasadnienie pozwalające wyeliminować wszystkie rozsądne wątpliwości o charakterze naukowym dotyczące oddziaływania przewidzianych robót

budowlanych na dany europejski obszar chroniony, w którym to uzasadnieniu wyraźnie i indywidualnie zostanie wyjaśniona każda z wątpliwości wyrażonych w tym względzie w procesie udziału społeczeństwa?

- 68 Strona skarżąca stoi na stanowisku, że na pytanie to należy udzielić odpowiedzi twierdzącej [...].
- 69 An Bord Pleanála uważa, że od właściwego organu można żądać podania konkretnego uzasadnienia eliminującego wszystkie rozsądne wątpliwości o charakterze naukowym dotyczące oddziaływania przewidzianych robót budowlanych na dany europejski obszar chroniony, oraz rozwiewającego rozsądne wątpliwości podniesione w tym względzie w toku procesu udziału społeczeństwa na etapie wstępnej oceny dokonywanej w celu ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie odpowiedniej oceny. Niemniej jednak odpowiedni sposób odniesienia się do tego rodzaju wątpliwości będzie zależny od wszystkich okoliczności, w tym charakteru przedstawionego stanowiska, stopnia niepewności naukowej wskazanej w stanowisku oraz charakteru i naukowej wiedzy fachowej zainteresowanej strony. Do przedstawionych stanowisk można ustosunkować się tematycznie, przy czym nie ma wymogu ustosunkowania się odrębnie do każdego ze stanowisk i udzielania odrębnej odpowiedzi na każde z nich.
- 70 Amici curiae prezentują wspólny pogląd, że właściwy organ ma obowiązek podania precyzyjnych i definitywnych ustaleń i wniosków pozwalających wyeliminować wszystkie rozsądne wątpliwości o charakterze naukowym dotyczące oddziaływania przewidzianych robót budowlanych na dany europejski obszar chroniony, w tym wyeliminować rozsądne wątpliwości podniesione w tym względzie w toku procesu udziału społeczeństwa na etapie wstępnej oceny dokonywanej w celu ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie odpowiedniej oceny. Precyzyjne i definitywne ustalenia muszą w sposób jasny określać i opisywać:
- a) najlepszą wiedzę naukową w dziedzinie istotnej dla decyzji;
 - b) badanie i analizę wszystkich aspektów przedsięwzięcia, które same w sobie lub w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami mogą wpływać na europejski obszar chroniony w świetle celów ochrony; oraz
 - c) ustalenia i wnioski z oceny wszystkich istotnych informacji, w tym informacji zgromadzonych w toku procedury udziału społeczeństwa, w świetle najlepszej wiedzy naukowej.
- 71 Obowiązek podania uzasadnienia przy podejmowaniu decyzji środowiskowej wynika nie tylko z zasady dobrej administracji, ale jest również obowiązkiem [ciążącym na] Irlandii na podstawie art. 6 ust. 9 konwencji z Aarhus.

- 72 Proponowana przeze mnie odpowiedź na to pytanie jest twierdząca. Taka zasada w zakresie, w jakim ma ona zastosowanie do etapu wstępnej oceny, zapewniałaby spójność z orzecznictwem TSUE w odniesieniu do wymogu wyeliminowania wątpliwości o charakterze naukowym i korzystania z najlepszej wiedzy naukowej ogólnie w kontekście odpowiedniej oceny. Ponadto wymóg ustosunkowania się indywidualnie do potencjalnych wątpliwości przedstawionych (w szczególności przez [...] uczestników biorących w dobrej wierze udział w procesie konsultacji, takich jak wskazani na wstępie amicus curiae) zapewnia przejrzystość w odniesieniu do eliminowania wątpliwości o charakterze naukowym i sprzyja dobrej administracji poprzez zobowiązanie właściwego organu do wyraźnego ustosunkowania się do tego rodzaju aspektów potencjalnego oddziaływania na obszary europejskie obszary chronione. Jak pokazuje niniejsza sprawa, zważywszy że tylko w dwóch stanowiskach rzeczywiście podniesiono kwestie wymagające ustosunkowania się (z których jedno pochodzi od ustawowego organu uczestniczącego w konsultacjach, a drugie od organu lokalnego), są to zagadnienia podniesione przez podmioty o pewnym znaczeniu, a zatem wyraźne ustosunkowanie się do nich nie byłoby w żaden sposób uciążliwe dla właściwego organu, przy czym działanie takie zapewniłoby zarówno poszanowanie dyrektywy siedliskowej, jak i uwidocznienie troski o jej poszanowanie, co z kolei zapewniłoby przejrzystość eliminowania wątpliwości o charakterze naukowym w kwestii oddziaływania na europejskie obszary chronione.
- 73 Powodem postawienia tego pytania jest fakt, iż właściwy organ nie ustosunkował się wyraźnie do wątpliwości podniesionych w stanowiskach rady hrabstwa i An Taisce. Jeśli istniałby obowiązek takiego działania, to zarzut strony skarżącej w tym względzie zasługiwałby na uwzględnienie.

Pytanie szóste

- 74 Pytanie szóste brzmi:

Jeżeli odpowiedź na pytanie pierwsze jest twierdząca, to czy art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej 92/43 względnie wspomniana dyrektywa w związku z zasadą pewności prawa i dobrej administracji wynikającą z art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej skutkuje tym, że w sytuacji gdy właściwy organ postanawia nie poddawać proponowanej inwestycji procedurze odpowiedniej oceny, powinien przedstawić wyraźne, odrębne lub konkretne wyjaśnienie w odniesieniu do kwestii, które dokładnie dokumenty zawierają uzasadnienie podane przez właściwy organ?

- 75 Strona skarżąca utrzymuje, że na to pytanie należy udzielić odpowiedzi twierdzącej [...].
- 76 An Bord Pleanála wyraża pogląd, że zarówno z punktu widzenia prawa krajowego, jak i prawa Unii, nie ma wymogu przedstawiania wyraźnego wyjaśnienia w odniesieniu do kwestii, które dokumenty zawierają uzasadnienie podane przez właściwy organ, o ile uzasadnienie wniosków ze wstępnej oceny

dokonanej w celu ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie odpowiedniej oceny, można łatwo ustalić na podstawie całości dokumentacji.

- 77 Amici curiae stoją wspólnie na stanowisku, że w przypadku gdy właściwy organ postanawia nie poddawać proponowanej inwestycji procedurze odpowiedniej oceny, powinno istnieć wyraźne odrębne wyjaśnienie w odniesieniu do kwestii, które dokumenty (i które dokładnie części tych dokumentów) zawierają uzasadnienie podane przez właściwy organ, pod warunkiem, że zawsze elementy uzasadnienia i odniesienia do części innych dokumentów, w których zawarto te elementy uzasadnienia, mogą zawsze zostać z łatwością zidentyfikowane przez przeciętnego członka społeczeństwa uczestniczącego w procedurze, który nie posiada szczególnej wiedzy specjalistycznej w dziedzinie prawa lub oceny oddziaływania na środowisko. Uzasadnienie musi być wystarczające, aby umożliwić członkowi społeczeństwa i sądowi krajowemu kontrolę zgodności z prawem decyzji bez dalszych wyjaśnień ze strony właściwego organu.
- 78 Proponowana przeze mnie odpowiedź na to pytanie jest twierdząca, z powodów analogicznych do tych, które przedstawiono w odniesieniu do pytania drugiego w związku z koniecznością przedstawienia wyraźnego, odrębnego i konkretnego wyjaśnienia co do dokumentów zawierających uzasadnienie decyzji w kontekście OOS.
- 79 To pytanie prejudycjalne postawiono, ponieważ w decyzji An Bord Pleanála nie wskazano wyraźnie, które dokumenty zawierają uzasadnienie dotyczące wstępnej oceny przeprowadzonej w celu ustalenia, czy konieczne jest przeprowadzenie odpowiedniej oceny. Jeśli istniałby obowiązek takiego działania, to zarzut strony skarżącej w tym względzie zasługiwałby na uwzględnienie.

Postanowienie

- 80 [...]
- a) [...] Postępowanie odroczone do czasu wydania orzeczenia przez TSUE.
- b) Zwracam się z poniższymi pytaniami do TSUE na podstawie art. 267 TFEU:
- (i) **Czy ogólna zasada pierwszeństwa prawa Unii lub współpracy w dobrej wierze skutkuje tym, że – czy to ogólnie, czy w konkretnym kontekście prawa ochrony środowiska – jeżeli strona kwestionuje w postępowaniu ważność środka administracyjnego, powołując się w sposób wyraźny lub dorozumiany na określony akt prawa Unii, ale bez wskazania, do naruszenia których przepisów tego aktu mogło dojść, bądź też bez powołania się na konkretną wykładnię, sąd krajowy, przed którym zawisła sprawa, musi lub może rozpatrzyć taką skargę, niezależnie od krajowej zasady proceduralnej, w myśl której w treści skargi należy wskazać konkretne naruszenia?**

- (ii) Jeżeli odpowiedź na pytanie pierwsze jest twierdząca, to czy art. 4 ust. 2, 3 i 4 lub 5 lub załącznik III do dyrektywy 2011/92 w sprawie OOS lub wspomniana dyrektywa w związku z zasadą pewności prawa i dobrej administracji wynikającą z art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej skutkują tym, że w sytuacji gdy właściwy organ postanawia nie poddawać proponowanej inwestycji procedurze oceny oddziaływania na środowisko, powinien przedstawić wyraźne, odrębne lub konkretne wyjaśnienie w odniesieniu do kwestii, które dokładnie dokumenty zawierają uzasadnienie podane przez właściwy organ?
- (iii) Czy jeżeli odpowiedź na pytanie pierwsze jest twierdząca, to art. 4 ust. 2, 3 i 4 lub 5 lub załącznik III do dyrektywy 2011/92 w sprawie OOS lub wspomniana dyrektywa w związku z zasadą pewności prawa i dobrej administracji wynikającą z art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej skutkują tym, że w sytuacji gdy właściwy organ postanawia nie poddawać proponowanej inwestycji procedurze oceny oddziaływania na środowisko, istnieje obowiązek wyraźnego przedstawienia rozważań na temat wszystkich punktów i podpunktów załącznika III do dyrektywy w sprawie OOS, w zakresie, w jakim są one potencjalnie istotne dla danej inwestycji?
- (iv) Czy art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG należy interpretować w ten sposób, że w ramach stosowania zasady, w myśl której w celu rozstrzygnięcia, czy konieczne jest przeprowadzenie na kolejnym etapie postępowania odpowiedniej oceny skutków, jakie realizacja planu lub przedsięwzięcia wywrze dla danego terenu, na etapie wstępnej oceny nie uwzględnia się środków służących unikaniu lub ograniczaniu szkodliwych skutków planu lub przedsięwzięcia dla danego terenu, właściwy organ państwa członkowskiego jest uprawniony do uwzględnienia cech planu lub przedsięwzięcia zakładających usunięcie zanieczyszczeń, które to cechy mogą skutkować ograniczeniem potencjalnie szkodliwych skutków dla europejskiego obszaru chronionego jedynie na tej podstawie, że cechom tym nie zamierzano nadać charakteru środków łagodzących, nawet jeżeli wywierają one taki skutek, i że byłyby one uwzględnione w projekcie jako cechy standardowe, niezależnie od oddziaływania na dany europejski obszar chroniony?
- (v) Czy art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG należy interpretować w ten sposób, że jeżeli właściwy organ państwa członkowskiego, niezależnie od wyrażonych na etapie wstępnej oceny przez organy eksperckie co do przeprowadzenia etapu preselekcji, jest przekonany, że nie zachodzi konieczność przeprowadzenia odpowiedniej oceny, to organ ten musi wprost i w sposób szczegółowy przedstawić uzasadnienie pozwalające wyeliminować

wszystkie rozsądne wątpliwości o charakterze naukowym dotyczące oddziaływania przewidzianych robót budowlanych na dany europejski obszar chroniony, w którym to uzasadnieniu wyraźnie i indywidualnie zostanie wyjaśniona każda z wątpliwości wyrażonych w tym względzie w procesie udziału społeczeństwa?

- (vi) **Jeżeli odpowiedź na pytanie pierwsze jest twierdząca, to czy art. 6 ust. 3 dyrektywy siedliskowej 92/43 względnie wspomniana dyrektywa w związku z zasadą pewności prawa i dobrej administracji wynikającą z art. 41 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej skutkuje tym, że w sytuacji gdy właściwy organ postanawia nie poddawać proponowanej inwestycji procedurze odpowiedniej oceny, powinien przedstawić wyraźne, odrębne lub konkretne wyjaśnienie w odniesieniu do kwestii, które dokładnie dokumenty zawierają uzasadnienie podane przez właściwy organ.**

ZAŁĄCZNIK – ISTOTNE DOKUMENTY PRAWNE

Prawo Unii

[...]

Orzecznictwo europejskie

[...]

(xiv) [...]

[...]

(xxviii) [...]

[...]

Prawo międzynarodowe

(i) [...]

(ii) [...]

Przepisy krajowe

- (i) **Planning and Development Act 2000 (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2000 r.) w szczególności:**
- a) **art. 50, 50A i 50B tej ustawy – zawierające przepisy regulujące procedurę odwoławczą, nadające skuteczność art. 11 dyrektywy w sprawie OOS;**

- b) części X i XAB – zawierające przepisy wykonawcze na potrzeby ocen wymaganych na podstawie dyrektywy w sprawie OOS i dyrektywy siedliskowej.

[...]

- (ii) Planning and Development Regulations 2001 (rozporządzenie w sprawie planowania i zagospodarowania przestrzennego z 2001 r.) (S.I. nr 600 z 2001 r.) z późniejszymi zmianami, nadające skuteczność innym przepisom dyrektywy w sprawie OOS i dyrektywy siedliskowej. <http://www.irishstatutebook.ie/eli/2001/si/600/made/en/print?q=Planning+and+Development+Regulations+&years=2001&search+type=si>

(iii) [...]

(iv) [...]

DOKUMENT ROBOCZY